

Världsreligionerna i sammanfattning

Gud

Kristendom, judendom och islam är monoteistiska religioner, det vill säga det finns bara en gud. (Mono betyder en, och tei betyder ungefär gud.)
Buddhismen har egentligen ingen gud. Religionens grundare, Buddha, är en viktig person och en lärare i vishet, men ingen gud. Hinduismen brukar räknas som en polyteistisk religion, eftersom man tror på flera gudar. (Poly betyder flera.)

Många menar att kristendomen, judendomen och islam har samma gud även om de har olika namn. Dessa tre religioner anser att Abraham är stamfader, det vill säga grundaren av dessa religioner. Ibland kallas de troende från dessa religioner för Abrahams barn.

Länder och anhängare

Kristendomen är den största religionen med de flesta anhängarna, som betyder troende.

Kristendomen: 2 miljarder kristna, varav 7 miljoner i Sverige.

Islam: 1,5 miljarder muslimer, varav 200 000 i Sverige.

Hinduismen: 900 miljoner hinduer, varav 8 000 i Sverige.

Buddhismen: 400 miljoner buddhister, varav 45 000 i Sverige.

Judendom: 15 miljoner judar, varav 20 000 i Sverige.

Kristna finns över större delen av världen, undantag delar av Asien och Nordafrika. Muslimer finns i Nordafrika, Mellanöstern och Asien. Judar finns främst i Israel och i USA (New York). Hinduer finns främst i Indien och buddhister i Thailand, Laos, Kambodja, Sri Lanka men också i Tibet och Kina.

Heliga lokaler/byggnader

Kristendomen: kyrka

Judendomen: synagoga

Islam: moské

Buddhismen: tempel, men också altare hemma med en buddhastaty.

Hinduismen: tempel, varje familj har också ett familjealtare hemma

Heliga platser

En helig plats för kristna, muslimer och judar är Jerusalem av många orsaker.

- Mitt på Tempelberget i Jerusalem finns en klippa som sägs vara den plats där Abraham enligt Första moseboken (som finns i Bibeln) nästan offrade Isak, och det är viktigt för alla tre religionerna eftersom Abraham är de tre religionernas stamfader.

- Det sägs också att de tio budorden, som Moses fick av Gud, förvarades där. Det är viktigt för alla tre religioner.
- För muslimerna är platsen dessutom viktig för att Muhammed enligt Koranen steg upp till himlen från detta berg i Jerusalem.
- Kristna tycker dessutom att Jerusalem är viktig eftersom Jesus dog där.

Heliga böcker

Kristendomen: Bibeln, som består av två delar GT=Gamla testamentet och NT=Nya testamentet, finns översatta till många språk. I korthet handlar GT handlar om hur världen skapades och NT handlar om Jesus och hans liv.

Judendom: I Torarullarna finns alla de viktiga skrifterna till exempel Lagen som är regler från Gud om hur judar ska leva. För judarna är också Bibelns första del (GT) viktigt och judarna kallar den Bibeln eller Tanak. Den är skriven på hebreiska, som inte talas längre.

Islam: Koranen innehåller Guds exakta ord som Muhammed fick från ängeln Gabriel. Kapitlen kallas suror. Helst ska man läsa Koranen på arabiska.

Buddhismen: Buddhismens heliga skrifter kallas Tripitaka, de tre korgarna.

Hinduismen: Det finns många heliga böcker men den mest älskade boken är Bhagavadgita.

Högtider och riter

En högtid är en dag eller flera som är betydelsefull för en religion och som firas av olika anledningar. Riter (ritualer eller ceremonier) är speciella handlingar som utförs vid speciella tider.

Kristendomen: När en nyfödd ska välkomnas in i kyrkans gemenskap döps barnet genom att få vatten på huvudet. Konfirmation betyder bekräftelse

och när man konfirmeras (vid 13-14 års ålder) studerar man kristendomen. Kristna firar jul, till minne av Jesu födelse, men före det kommer advent, som betyder ankomst. Påsk är en stor högtid för de kristna för att Jesus både dog och uppstod till himlen vid den tiden.

Judendom: Judar firar också påsk och den kallas pesach, men det är till minne av vad judarna har varit med om. Alla nyfödda pojkar omskärs för att visa att de tillhör det judiska folket. De unga judarna genomgår en utbildning som kallas Bar mitzva 13 år (budets son) och Bat mitzva 12 år (budets dotter), som kan jämföras med kristendomens konfirmation. Då får de unga läsa ur Tora (se bilden).

Islam: Ramadan är en fastemånad som firas till minne av att Koranen sändes till jorden. Mellan gryning och solnedgång får man inte äta, dricka eller röka. Den avslutas med Id al-Fitr i tre dagar. När någon föds ropas det ut från moskén.

Hinduismen: Pojkarna studerar skriften vid 9-10 års ålder och kan kanske jämföras med en konfirmation eller Bar mitzva. När någon ska gifta sig är det vanligt att man frågar astrologer om hjälp om den bästa tidpunkten att fira. Diwali är en ljusfest (till gudarna Rama och Lakshmis ära) och då tänder hinduer oljelampor. Holi är färgfesten då hinduer tänder brasor och kastar färgat vatten eller färg på varandra. Under Holi firar man att det goda ska segra.

Buddhismen: Barn välsignas av munk som då talar väl om barnet, men barnet döps inte. Buddhister behöver inte gifta sig i templet för giftemål är ingen religiös handling. Det finns många olika buddhistiska fester beroende på land, men alla besöker tempel och tar med sig offergåvor. Vesakfesten eller Buddhadagen firar hans födelse och Dharmadagen firas till minne av Buddhas första predikan.

Att leva som kristen, jude, muslim, buddhist eller hindu

Kristendom: Söndag är vilodag för de kristna och då går de troende till kyrkan. Som kristen kan man dock be till Gud när man vill. Gyllene regeln, som handlar om att man ska behandla andra som man själv vill bli behandlad, är viktig för kristna. Men den tanken finns i alla religioner, på något sätt!

Judendomen: Enligt judendomen är alla handlingar viktiga även de vardagligaste. Matreglerna (kosher) följs för att hylla Skaparen och allt det goda i livet, för att det egentligen är han som bjuder människorna på detta. En jude äter inte gris och blodmat, kött och mjölk blandas inte, eftersom det står i Lagen, alltså judarnas skrifter. För judarna börjar vilodagen på fredag kväll och den kallas sabbat. Då äter familjen en gemensam måltid. Sabbaten räcker till lördag kväll.

Islam: Religionen har fem grundpelare - trosbekännelsen, bönen, gåvor/allmosor, fastan, vallfärd till Mekka. Det som är tillåtet kallas halal (rent) och det som är förbjudet (haram). En muslim ber gärna i en moské och vänd mot Mekka. Annars där det går. En muslim ber fem gånger om dagen och fredagsbönen viktigast. En muslim ska alltid undvika det onda. Sharia är livsregler som kommer från Gud. Berättelser om Muhammeds liv är sunna och också viktiga för en muslim.

Buddhismen: Målet är att uppnå nirvana, då man slipper att lida och att återfödas. En buddhist offrar till exempel blommor i templet för att visa respekt. Buddhister utövar yoga eller mediterar för att nå kunskap och säger ofta böneordet aum (eller om) som är en helig stavelse.

Hinduismen: Inom hinduismen är det viktigt att leva rätt, att tänka och handla kärleksfullt. Man ska sträva efter njutning, men inte så att det skadar andra. Hinduer äter inte kött eftersom de tror på återfödelse. En hindu vill födas in i ett högre kast, som betyder indelning eller grupp. Det finns fyra kaster, men det finns också kastlösa (daliter) som är den lägsta nivån. För hinduer är handlingar viktiga. Karma är summan av alla handlingar människan har gjort i sitt liv. Goda handlingar ger god karma och tvärtom.

Livet och döden

Kristendom, islam och judendom har en linjär syn på tiden, det vill säga livet har ett slut. Hinduism och buddhism har däremot en cyklisk syn på livet, det vill säga att man kan återfödas många gånger innan det tar slut.

Kristendomen: Den döde begravs eller kremeras efter cirka 1-2 veckor.

Judendomen: Den döde begravs snabbt (inom 3-4 dagar)

Islam: Den döde begravs omedelbart med huvudet mot Mekka.

Buddhismen: Den som är upplyst behöver inte återfödas. Människan måste själv hitta sanningen. Genom att meditera, leva rätt och försöka förstå Buddhas tankar går det att slippa lidandet. Döden är inte slutet utan övergången till ett nytt liv. En munk ska helst läsa texter för den döende.

Hinduismen: Man tror på återfödelse (reinkarnation). Livet är ett kretslopp, men det vill man slippa. Den döde kremeras och helst ska askan spridas i floden Ganges, då slipper man bli återfödd.

Viktiga personer

Kristendomen, judendomen och islam har samma Gud och räknar Abraham som stamfader.

Kristendomen: Jesus räknas inom kristendomen som Messias (betyder den smorde) och är Guds son. En präst håller i gudstjänsterna i kyrkan.

Judendomen: Judarna väntar fortfarande på Messias, den utvalde personen. Jesus är viktig men inte Guds son, anser judarna. En rabbin är religiös ledare inom judendomen, men själva gudstjänsten i synagogan kan ledas av vilken vuxen som helst.

Islam: Muhammed föddes i Mekka år 570 e. Kr, alltså vår tideräkning. Enligt muslimerna är Muhammed den viktigaste profeten, men muslimer tycker också att Abraham och Jesus är viktiga profeter. En imam är en muslimsk religiös ledare.

Buddhismen: Siddharta Gautama, var en prins som föddes i Nepal, och som med tiden blev upplyst. Buddha betyder upplyst (kunnig, klok). Han förstod att människans begär ger lidande och att begäret måste upphöra för att nå nirvana. Munkar, nunnor är viktiga inom buddhismen. Deras sätt att leva har utvecklats till kampsporter som karate, judo mm. I Tibet finns Dalai lama, som är en helig person som ska hjälpa människor att bli upplyst.

Hinduismen: Det är en mycket gammal religion som funnits i flera tusen år. Hinduismen har ingen särskild grundare. Hinduer går till tempel och ber under dagen utan att ha någon som leder dem.